

Zadatak 43. Prevedi sljedeće brojeve zapisane u binarnom sustavu u dekadski sustav:

- 1) $11.1_{(2)}$;   2) $101.101_{(2)}$;
3) $111.111_{(2)}$;   4) $1000.0001_{(2)}$.

Rješenje. Riječ je o decimalnim brojevima. Njihov se zapis pravi na isti način kao u dekadskom sustavu. Pretvorbu možemo vršiti na dva načina.

Prvi je način da koristimo definiciju decimalnog prikaza:

1)

$$11.1_{(2)} = 2 + 1 + 2^{-1} = 3.5.$$

2)

$$101.101_{(2)} = 2^2 + 1 + 2^{-1} + 2^{-3} = 4 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{8} = 5.625.$$

3)

$$111.111_{(2)} = 2^2 + 2 + 1 + 2^{-1} + 2^{-2} + 2^{-3} = 4 + 2 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} = 7.875.$$

4)

$$1000.0001_{(2)} = 2^3 + 2^{-4} = 8 + \frac{1}{16} = 8.0625$$

Drugi je način da decimalne brojeve (koji imaju konačan decimalni prikaz) množenjem pretvorimo u cijele brojeve, a zatim primijenimo algoritme pretvorbe koje poznajemo kad su u pitanju cijeli brojevi:

1) $11.1_{(2)} \cdot 10_{(2)} = 111_{(2)}$. Sad je $111_{(2)} = 7$, $10_{(2)} = 2$, pa je rezultat

$$\frac{7}{2} = 3.5.$$

2) $101.101_{(2)} \cdot 1000_{(2)} = 101101_{(2)}$. Sad je $101101_{(2)} = 45$, $1000_{(2)} = 8$

pa je rezultat $\frac{45}{8} = 5.625$.

3) $111.111_{(2)} \cdot 1000_{(2)} = 111111_{(2)}$. Sad je $111111_{(2)} = 63$, $1000_{(2)} = 8$

pa je rezultat $\frac{63}{8} = 7.875$.

4) $1000.0001_{(2)} \cdot 10000_{(2)} = 10000001_{(2)}$. Sad je $10000001_{(2)} = 129$,

$10000_{(2)} = 16$ pa je rezultat $\frac{129}{16} = 8.0625$.

Prvi je način prikladniji za brojeve s manjim brojem znamenki, a drugi kad imamo brojeve s većim brojem znamenki (različitih od nule).